

December 2021 | HR

Podcast „Pogled s lokalne razine“, druga sezona, peta epizoda: Bez slobode medija nema demokracije

EU još uvijek uživa status najsigurnijeg mjesta na svijetu za novinare, ali to bi se lako moglo promijeniti jer se sve češće bilježe slučajevi zastrašivanja, uznemiravanja pa čak i ubijanja reportera i reporterki.

Naš je gost istraživački novinar **Matthew Caruana Galizia**, čija je majka, **Daphne Caruana Galizia**, brutalno ubijena 2017. godine dok je radila na otkrivanju korupcije na Malti.

Julie Majerczak, voditeljica briselskog ureda organizacije „Reporteri bez granica“, rekla nam je da su ubojstva novinara – u EU-u ih je od 2015. ubijeno 16 – samo vrh sante leda. Novinari su sve češće žrtve raznih oblika pritiska, zlostavljanja i cenzure. Pitali smo člana EGSO-a Christiana Moosa zašto je obrana slobode medija tako važno pitanje za EU.

Treba li EU nešto učiniti po tom pitanju? Trebaju li se primijeniti proračunske sankcije na vlade koje ušutkavaju kritike i sputavaju slobodu medija? Naši gosti iznose svoje iskreno mišljenje o tim pitanjima u najnovijoj epizodi pod naslovom „Bez slobode medija nema demokracije“.

This page is also available in:

- ES
- BG
- CS
- DA

Available Languages:

ES BG CS DA EN DE ET FR EL GA HR IT LV LT HU MT
NL PL PT FI RO SK SL SV

UREDNIŠTVO

Uvodnik

Drage čitateljice, dragi čitatelji,

Europska komisija donijela je sredinom listopada svoj program rada za 2022. „Zajedno do snažnije Europe”, u kojem stavlja naglasak na ponovnu izgradnju pravednijeg i otpornijeg društva nakon pandemije COVID-a 19 uz ubrzavanje zelene i digitalne tranzicije. Drago mi je da su uzete u obzir mnoge od naših preporuka iz rezolucije EGSO-a usvojene na plenarnom zasjedanju u lipnju.

Naši su zajednički prioriteti postizanje klimatske neutralnosti do 2050., oblikovanje digitalne budućnosti, jačanje jedinstvenog socijalnog tržišnog gospodarstva, izgradnja prosperitetne Europe i jačanje položaja Europe u svijetu.

S obzirom na to da su klimatske promjene jedan od najvećih izazova pred EU-om, EGSO se odlučnije nego ikada zalaže za provedbu europskog zelenog plana. Održivi razvoj trebao bi postati

temeljni način razmišljanja i osnova za konkurentno europsko gospodarstvo, s naglaskom na kružnosti.
Kad je riječ o digitalizaciji, da bi bila uspješna, moramo se pobrinuti da obrazovanje i osposobljavanje budu u skladu s potrebama doba umjetne inteligencije. Izuzetno je važno da svi građani i građanke EU-a imaju jednake mogućnosti kada su suočeni s promjenama na tržištu rada i u svakodnevnom životu.

Budući da će oporavak biti u središtu transformacije Europe nakon pandemije COVID-a 19, poduzetništvo je ključno za gospodarski rast, zapošljavanje i socijalnu uključenost. No gospodarstvo koje je u interesu građana i građanki ne može se ostvariti bez socijalnog i civilnog dijaloga.

Dijalog i civilno društvo presudni su i za zdravu demokraciju u kojoj se poštuju vladavina prava i temeljna prava. Trenutačno uviđamo potrebu za uvođenjem jačih mehanizama za bolje praćenje pitanja građanskog prostora i zaštitu prostora civilnog društva. Govoreći o demokraciji ne smijemo zaboraviti potrebu za mjerama kojima se potvrđuje nadređenost europskog prava.

I naposljetku, no ne i najmanje važno, u kontekstu konferencije o budućnosti Europe i s obzirom na nedavno donošenje programa rada Komisije, ne mogu dovoljno naglasiti važnost uključivanja organiziranog civilnog društva u oblikovanje politika. Naš će Odbor nastaviti blisko surađivati sa svim institucijama EU-a na postizanju zajedničkih ciljeva kako bi naša društva postala snažnija.

Ujedinjeni za budućnost Europe.

Christa Schweng

Predsjednica EGSO-a

KALENDAR

6. prosinca 2021, Bruxelles
Geopolitički aspekti europskog zelenog plana

10. prosinca 2021., Bruxelles
Europski dan potrošača 2021.

31. ožujka – 1. travnja 2022., Bruxelles
Tvoja Europa, tvoje mišljenje! 2022.

U ŽIŽI!

U žiži!

U našoj rubrici „U žiži” članovima i članicama EGSO-a postavljamo pitanja o važnim temama koje utječu na svakodnevni život u EU-u.

Ovaj put riječ prepuštamo **Giuseppeu Gueriniju**, izvjestitelju za mišljenje o ekonomiji digitalnih platformi, s posebnim osvrtom na zadružne platforme.

Giuseppe Guerini: ekonomija digitalnih platformi fenomen je u velikoj ekspanziji koji prelazi granice Europske unije

Digitalne platforme grade „virtualni prostor“ u kojem se odvijaju interakcije i razmjene koje su mnogo više od jednostavnog odnosa ponude i potražnje te mogu imati sve sofisticiraniju moć kontrole i utjecaja na radnike, pružatelje usluga i korisnike. Ali one su ujedno i izvanredna prilika za uvođenje disruptivnih inovacija jer potrošačima nude nove usluge i stvaraju nove mogućnosti zapošljavanja. To postižu putem sustava profiliranja i opsežne upotrebe podataka te primjenom sustava umjetne inteligencije i algoritama koje određuju oni koji upravljaju platformama.

Kako se taj fenomen sve više širi, pojavilo se i više vrsta radnih odnosa koji se uspostavljaju putem digitalnih platformi: samozapošljavanje, povremena suradnja ili individualizirani ugovori o radu. U tom kontekstu zadruge koje osnivaju radnici mogu biti zanimljiv instrument za povećanje stabilnosti radnih odnosa, u kojima glavnu ulogu imaju izravno radnici, koji su ujedno i vlasnici platforme i algoritama koji njome upravljaju.

Što je zadružna platforma?

Demokratski vođeno poduzeće uz sudjelovanje zainteresiranih dionika osnovano u obliku zadruge koje organizira proizvodnju i razmjenu robe i usluga putem informatičke infrastrukture i protokola koji su u interakciji s raznim fiksnim i mobilnim uređajima.

Kao i svaka zadruga, i zadružne platforme u vlasništvu su onih koji o njima najviše ovise i oni njima upravljaju, a to su, dakle, radnici, korisnici i drugi dionici. Naravno, pritom se vodi računa o odgovarajućim ugovornim odredbama za članove-radnike bez obzira na to rade li kao zaposlenici ili u statusu samozaposlenih osoba.

Stoga je u provedbu europske strategije za digitalnu tranziciju važno uključiti inicijative za potporu stvaranju zadruga za upravljanje digitalnim platformama, među ostalim u cilju promicanja zajedničkog vlasništva nad digitalnim uslugama, podacima i tehnološkom infrastrukturom, čime bi se omogućila veća diversifikacija gospodarskog okruženja i širenje ekonomske demokracije, i u kontekstu digitalne organizacije rada i poduzeća. Kao što je istaknuto u mišljenju, postoje određena ograničenja u pogledu pravne sigurnosti za radnike i potrošače koji djeluju putem platformi, pa je s jedne strane važno prepoznati ulogu socijalnog dijaloga i s druge strane ulogu koju u tom kontekstu mogu i trebaju imati organizacije socijalne ekonomije.

EGSO se u ovom mišljenju pravovremeno i dosljedno bavi pristupom Europske komisije reguliranju rada radnika putem digitalnih platformi, ali i širom međunarodnom raspravom o fenomenu zadružnih platformi, čime pokazuje svoj angažman i sposobnost da zastupa europsko civilno društvo i njegove dionike.

„PITANJE ZA...”

Pitanje za...

U našoj rubrici „Pitanje za...” zamolili smo Sophiju Wiegand da odgovori na pitanje koje je privuklo pozornost javnosti na sastanku COP26 u Glasgowu.
„Je li samit COP26 u Glasgowu zadovoljio očekivanja mlade generacije, koja aktivno zahtijeva djelotvorna rješenja za globalno zagrijavanje?“
Sophia Wiegand bila je EGSO-ova izaslanica mladih na samitu COP26. Ona je koordinatorica Radne skupine za klimatsku krizu Europskog studentskog foruma (AEGEE) čiji je cilj mlade ljude obrazovati o klimatskoj krizi i osposobiti ih kako bi aktivnim građanstvom doprinosili zelenoj tranziciji. Studira međunarodne odnose na Tehničkom sveučilištu u Dresdenu, a tema njezinog diplomskog rada je izgradnja mira kroz zaštitu okoliša.

Sophia Wiegand: COP26 razo?arao je mlade, ali nada nije izgubljena

EGSO info: Je li sastanak na vrhu COP26 u Glasgowu ispunio očekivanja mlađih generacija koje aktivno traže djelotvorna rješenja za borbu protiv globalnog zagrijavanja?

Sophia Wiegand: Odgovor je jasan – ne. Mladi aktivisti za klimu posljednjih su se godina navikli na razočarenje nakon sastanaka COP-a, ali to nas ne sprečava da se nadamo. S obzirom na golemu pozornost koju je dobio COP26 i na izniman pritisak civilnog društva iz cijelog svijeta, mnogi od nas s optimizmom su se nadali bili optimistični da će se na ovom sastanku ostvariti značajan napredak u klimatskom djelovanju prema postizanju cilja od 1,5 °C.

Međutim, nakon sastanka na vrhu COP26, svijet je i dalje na putu prema globalnom zagrijavanju od +2,4 °C, usprkos tome što se u klimatskom paktu iz Glasgowa naglašava cilj od 1,5 °C. Za prilagodbu, ublažavanje i financiranje gubitaka i štete za najugroženije zajednice još uvijek nedostaju milijarde, a štetne subvencije za fosilna goriva i dalje potiču eksploataciju ljudi i planeta. Činjenica je da se u klimatskom paktu iz Glasgowa prvi put navodi da je potreban odmak od ugljena, ali se pritom govori samo o postupnom smanjivanju, a ne o potpunom prestanku njegove upotrebe te se ostavljaju brojne mogućnosti za zaobilaženje pravila radi nastavka upotrebe fosilnih goriva. Ti razočaravajući ishodi nisu u skladu sa velikim riječima koje su se mogle čuti na sastanku, zbog čega cijeli COP uvelike gubi na vjerodostojnosti.
Mnogi su mladi ljuti jer ih se nedostatkom djelovanja svjesno dovodi u opasnost. Studije pokazuju da će zbog klimatske krize većina današnje mladeži biti izložena barem jednoj opasnosti povezanoj s klimom, kao što su toplinski valovi, cikloni, onečišćenje zraka, poplave ili nestašica vode, povećanje rizika od ozljeda i štete zdravlju, prisilno napuštanje domova, neodgovarajuća prehrana i nezaposlenost. Želimo li spriječiti neminovnu katastrofu za današnju mlađu generaciju, potrebno je mnogo ambicioznije i uključivije djelovanje. Neki ishodi sastanka COP26, kao što je novouspostavljena suradnja zemalja s najvećim emisijama – Kine i SAD-a, i odluka da se sljedeće godine preispitaju neadekvatni nacionalni klimatski ciljevi, zasigurno su koraci u pravom smjeru. Ipak, nikako nisu dovoljni za suočavanje s klimatskom krizom i za zaštitu budućnosti našeg planeta i njegova stanovništva.
Sophia Wiegand

POGODITE TKO NAM JE U GOSTIMA...

Gost iznena?enja

Svakog vam mjeseca u našoj rubrici „Gost iznenađenja“ predstavljamo osobu iz javnog života čiji su rad i angažman nadahnuće drugima. Cijenimo ih zbog njihove hrabrosti, snažne predanosti cilju i vjernosti idealima.

To su ljudi koji doprinose promjeni svijeta u kojem živimo. EGSO info je za svoje prosinačko izdanje pozvao **Matthewa Caruanu Galiziu**, istraživačkog novinara i direktora zaklade Daphne Caruana Galizia, u okviru koje radi na slučaju svoje majke Daphne Caruane Galizie, koja je ubijena 2017. nakon što je provela istrage o korupciji na Malti. Matthew i njegova obitelj neumorno rade na borbi protiv nekažnjavanja i otkrivanju istine o smrti Daphne.

Mathew Caruana Galizia: Trudim se osigurati da smrt moje majke ne bude uzaludna

Ekskluzivni intervju s Matthewom Caruanom Galiziom, istraživačkim novinarom i direktorom zaklade „Daphne Caruana Galizia Foundation“ na Malti.

„Radim u zakladi ‚Daphne Caruana Galizia Foundation’ na Malti, koja nosi ime moje majke, Daphne. Ona je 30 godina radila kao novinarka i istraživala korupciju na visokoj razini i socijalna pitanja na Malti, a ubijena je 16. listopada 2017. dok je vodila jednu od svojih najvažnijih istraga. Bio sam svjedok njezina ubojstva. Od tada se zajedno sa svojom obitelji borim za pravdu.“

EGSO info: Je li se položaj novinara nakon ubojstva vaše majke poboljšao?

Matthew Caruana Galizia: Što se novinara općenito tiče, Komisija u većoj mjeri uviđa važnost istraživačkog rada i težinu problema s kojima se susrećemo. Na pravom smo putu, ali mislim da se položaj novinara koji se bave istraživačkim poslom nije dovoljno poboljšao.

Novinari u svakom slučaju postaju sve bolji u istraživanju organiziranog kriminala, korupcije i pranja novca. Sa svakom novom zajedničkom istragom sve su djelotvorniji.

Zadnja istraga bili su Pandorini dokumenti. To je bila jedna nevjerojatno djelotvorna i dobro strukturirana istraga. Ljudi koji su na tome radili napravili su nevjerojatan posao s gotovo nikakvim resursima, ali naš posao nije postao ništa lakši jer, globalno gledano, naše vlasti jedva drže korak u borbi protiv korupcije.

Cijeli svijet kasni s razvojem novih alata koji bi se mogli upotrijebiti u borbi protiv organiziranog kriminala i korupcije. I, da, to znači da su novinari koji objavljuju dokaze i reportaže o korupciji i organiziranom kriminalu i dalje u velikoj opasnosti.

Kako civilno društvo može podržati istraživačke novinare?

Jako velike i dobro financirane organizacije civilnog društva u poziciji su da mogu financirati istraživački rad i podržati rad slobodnih novinara u važnim istragama.
Organizacije za ljudska prava progovorile su o kršenju prava slobode izražavanja i upotrebi pravnog uznemiravanja, čiji je cilj ušutkati novinare.

Moja je obitelj dobila enormnu podršku organizacija civilnog društva. Bez te pomoći nikad ne bismo postigli sve ono što smo dosad uspjeli postići boreći se za pravdu za moju majku.
No, naravno, te organizacije civilnog društva ovise o financiranju iz europskih institucija, europskih tijela, od privatnih građana, članstva i tome slično.
Nevladine organizacije se demoniziraju i ocrnjuju.. I one same su postale meta pa ih moramo zaštititi.

Što još Europska unija može učiniti da dokaže da podržava slobodu tiska?

Vjerujem da su s promjenom vodstva u Europskoj komisiji, novinari i ljudi koji rade u području ljudskih prava, borci za prava slobode izražavanja, dobili Komisiju za saveznika, a saveznik nam je i Europski parlament, koji

je upravo pokrenuo nagradu nazvanu po mojoj majci: „Nagrada Daphne Caruana Galizia za novinarstvo“.

To jasno pokazuje da jedna od najvažnijih institucija EU-a istraživačkom novinarstvu pruža stvarnu, djelotvornu i materijalnu podršku.

Vjerujem da su institucije sputane državama članicama EU-a koje, primjerice, ne primjenjuju Direktivu o zviždačima i Direktive o borbi protiv pranja novca.
Na primjer, u Europskoj uniji postoje neke države koje nemaju javne registre vlasništva poduzeća. Jedna od njih je Cipar. To novinarima znatno otežava posao.

Zaista želim osigurati da moja majka nije umrla uzalud. To je moja glavna motivacija – da se iz njezinog ubojstva nešto nauči i da se to više nikad ne ponovi. Makar, već se ponovilo, i to pokazuje koliko smo još daleko od cilja. Ubijen je Ján Kuciak, pa jedan novinar u Grčkoj, pa još jedan u Nizozemskoj. Tako da smo još jako daleko od cilja, ali smo na pravom putu. Samo ne smijemo popustiti.

Herman van Rompuy : Le vieux poète parle doucement

Nous sommes heureux de poursuivre la publication de la série de haïkus, sous le titre commun "Le vieux poète parle doucement", que nous a offerts leur auteur, Herman van Rompuy, ancien président du Conseil européen.

Arbres abattus
plus de tiges de printemps
En attendant le transport

Feuilles mortes
Plus nombreuses chaque jours dans les rues
l'automne tombe vite

La lumière est revenue
Apres la grisaille de la pluie
Un ciel d'espoir

Herman van Rompuy: The old poet speaks gently

We are delighted to host a new selection of haikus by Herman Van Rompuy, former President of the European Council, as part of our series "The old poet speaks gently".

These haikus were originally written in French.

Herman van Rompuy: The old poet speaks gently

Felled trees
no more spring stems
Waiting for transport

Dead leaves
More in the streets every day
autumn is falling fast

The light has returned
After the grey of the rain
A sky of hope

NOVOSTI IZ EGSO-A

Budu?a trgovinska politika EU-a mora biti otvorena, pravedna, uklju?iva i održiva

Tijekom plenarne rasprave o budućnosti trgovinske politike EU-a u kontekstu svjetskih okolnosti koje se neprestano mijenjaju, EGSO je naglasio da je otvorena, pravedna, uključiva i održiva trgovina jedini oblik trgovine koji bi omogućio otporan oporavak i donio blagostanje poduzećima i ljudima. Također je istaknuo ključnu ulogu Svjetske trgovinske organizacije u tim nastojanjima.

Tendencije u globalnoj trgovini ukazuju na to da je oporavak i dalje heterogen.

Predsjednica EGSO-a **Christa Schweng** izjavila je: „Međunarodna trgovina trebala bi biti slobodna, pravedna, održiva i predvidljiva. To je od ključne važnosti za naša poduzeća i stanovništvo. Održiva trgovina

jedini je oblik trgovine koji će omogućiti otporan i održiv oporavak od pandemije COVID-a 19.“

Jedan od gostiju na listopadskom plenarnom zasjedanju EGSO-a bio je ambasador **Jean-Marie Paugam**, zamjenik glavnog direktora Svjetske trgovinske organizacije (WTO), koji je uvjeren u to da je sustav međunarodne trgovine dokazao svoju otpornost naspram pandemije. „Na početku se trgovina suočila s bujicom restriktivnih mjera, ali države su se ubrzo odlučile za suradnju i olakšavanje trgovine.“

U samoinicijativnom mišljenju „Trgovina i održivi razvoj nove generacije – preispitivanje akcijskog plana u 15 točaka“, povezanom s raspravom, EGSO je izrazio namjeru osigurati da ovaj put poruka o „trgovinskom programu zasnovanom na vrijednostima“ bude jasno uključena u trgovinsku strategiju EU-a.

Izvjestiteljica za to mišljenje **Tanja Buzek** izričito je istaknula da se poglavlja o radu i okolišu ne provode u potpunosti u skladu s pravno obvezujućim dužnostima. „Predlažemo ambicioznu reviziju uz primjenu poboljšanog pristupa koji podrazumijeva izvršenje podložno sankcijama, jači nadzor od strane civilnog društva, uporabu inovativnih instrumenata i jačanje pozicije poglavlja o trgovini i održivom razvoju.“

***Non aes sed fides* – ne novac nego povjerenje**

G. Paugam kao prioritet je naveo obnovu povjerenja u sustav, koje već dugo podrivaju mnogi dionici i države. „Ono što najprije moramo učiniti jest izgraditi minimalnu razinu povjerenja jer bez toga nema pregovora“, izjavio je dodajući odlučno da je nadragocjenije načelo WTO-a *non aes sed fides* – „ne novac nego povjerenje“.

Osvrnuvši se na članak **Davida Heniga** koji je nedavno objavljen u Borderlexu, točnije na tri moguća scenarija za WTO, „oporavak, raspuštanje ili regresija“, **g. Paugam** je odabrao „obnovu“. Stoga je potrebno aktivno sudjelovanje EU-a i europskog civilnog društva jer, prema riječima **izvjestiteljice Buzek**, „bez civilnog društva nema održivosti“.

Predsjednica Schweng zaključila je taj skup i poručila: „Aktivno sudjelovanje i uključenost civilnog društva sa svim svojim sastavnicama jedan je od osnovnih elemenata održivog sustava trgovanja korisnog za ljude“. (at)

Potrebno je riješiti problem kršenja sloboda i prava šengenskog podru?ja

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) pozdravio je novu strategiju EU-a za budućnost šengenskog prostora koju je predložila Europska komisija. Međutim, upozorio je na to da su EU i države članice obvezni poštovati Povelju o temeljnim pravima kada je posrijedi upravljanje granicama EU-a i nacionalnim granicama, policijska i pravosudna suradnja te migracijska politika i politika azila.

Nakon vrlo zabrinjavajućih izvješća o kršenju temeljnih prava na vanjskim granicama EU-a, EGSO je u mišljenju o novoj strategiji usvojenom na plenarnom zasjedanju u listopadu pozvao na djelovanje.

„Tražimo od Europske komisije i Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu da prate i riješe te zabrinjavajuće probleme te da bez odgode poduzmu daljnje mjere u vezi s izvješćima o kršenju temeljnih prava”, izjavio je izvjestitelj za mišljenje **Ionuţ Sibian**.

EGSO je napomenuo da je posljednjih godina došlo do velikih problema u dosljednoj primjeni pravila šengenskog područja. Izbjeglička kriza iz 2015. ukazala je na nedostatke u pristupu EU-a upravljanju vanjskim granicama i migracijama, dok je pandemija bolesti COVID-19 potaknula privremeno ponovno uvođenje unutarnjih granica. Poremećaji u šengenskom području naštetili su poduzećima, radnicima, pograničnim zajednicama i prekograničnoj suradnji.

EGSO je naglasio da bi Komisija trebala redovito i pažljivo pratiti i procjenjivati potrebu za ponovnim uvođenjem unutarnjih granica i njegovim opsegom te po potrebi djelovati.

Odbor je u mišljenju pozvao i Vijeće da poduzme hitne mjere kako bi se okončalo daljnje isključenje Bugarske, Hrvatske, Cipra i Rumunjske iz potpune primjene šengenskog sporazuma.

„Stanovnici Cipra, Rumunjske, Bugarske i Hrvatske još uvijek ne uživaju u potpunosti svoja prava kao građani EU-a jer su isključeni iz šengenskog područja. EGSO podržava njihovo uključivanje. Te zemlje istinski žele sudjelovati, a Bugarska, Hrvatska i Rumunjska već kontroliraju svoje vanjske granice u skladu sa Zakonikom o šengenskim granicama“, naglasio je izvjestitelj **Sibian**.

EGSO odlučno podupire ažuriranje Zakonika o šengenskim granicama kako bi se u njega ugradile pouke izvučene iz pandemije. Poziva i na jačanje Savjetodavnog foruma o temeljnim pravima i uključivanje organiziranog civilnog društva putem EGSO-a. (ll)

Industrijska politika: vrijeme je da EU u?ini više od pukog rješavanja pojedina?nih slu?ajeva nefunkcioniranja tržišta

Na listopadskom plenarnom zasjedanju EGSO-a u središtu rasprave o industrijskoj politici bilo je pitanje o tome kako najbolje osigurati stratešku autonomiju europske industrije.

Na plenarnoj sjednici EGSO-a 21. listopada održana je rasprava s **Padmashree GEHL SAMPATH**, znanstvenom suradnicom centra Berkman Klein Sveučilišta Harvard, o tome kako industrijska strategija može pomoći u dvostrukoj tranziciji prema zelenom i digitalnom gospodarstvu, doprinijeti oporavku Europe i povećati njezinu stratešku autonomiju i otpornost.

Vodeća stručnjakinja u području tehnologije, razvoja i globalne političke ekonomije **Padmashree Gehl Sampath** zalaže se za novu vrstu javne intervencije koja se ne bavi samo rješavanjem pojedinačnih slučajeva nefunkcioniranja tržišta nego usmjerava tehnološke promjene u smjeru korisnom za društvo.

„Vrijeme je da smjelo i originalno ponudimo novu perspektivu industrijske politike“, izjavila je. „Ne bismo smjeli ponavljati ono što nije funkcioniralo u prošlosti.“

Kao prvi korak u osmišljavanju te nove industrijske politike moramo shvatiti da nove tehnološke paradigme i trendovi u čitavom nizu sektora i procesa neprestano doprinose slabljenju poduzetništva, inovacija i konkurentnosti u razvijenim gospodarstvima. Nesigurnost u svijetu nakon COVID-a 19 nije samo posljedica pandemije. Ona je odraz i višestrukih posljedica mreža temeljenih na podacima, nepravedne raspodjele prednosti koje donosi digitalizacija u posljednjih 15 godina, pritiska klimatskih promjena i energetske tranzicije na zemlje i usporavanja – povremeno čak i prekida – svjetske trgovine i globalnih lanaca opskrbe koji su pomno stvarani od početka globalizacije u osamdesetima.

Drugi bi korak bilo osmišljavanje nove strategije na temelju triju odvažnih prijedloga:

1. Prepoznati i iskoristiti veću isprepletenost triju megatrendova budućnosti – zdravstvene skrbi / pripravnosti na pandemije, energetske tranzicije / djelovanja u području klime i podatkovnog gospodarstva. Umjesto da se ti megatrendovi istovremeno postavljaju kao zasebni prioriteti industrijske politike, te preobrazbe trebamo razmatrati unutar kružnog modela promjena.

2. Poticati dinamičnost u sektoru tehnologije i pritom staviti naglasak na zadržavanje proizvoda na tržištu i dobre rezultate na tržištu, što je mnogo važnije od ulaska na tržište u svim tim ključnim sektorima, posebno u sektoru lijekova i cjepiva, u kojima trenutno vlada izražen trend stvaranja oligopola.

3. Primjenjivati pravi sektorski pristup industrijskoj politici i ići dalje od uobičajenih ciljeva kao što je politika tržišnog natjecanja jer, iako su svi ti sektori ovisni o visokoj tehnologiji, intenzivnom istraživanju i razvoju te inovacijama i nagradama, imaju potpuno drukčije značajke.

Primjerice, zapitala je **Padmashree GEHL SAMPATH**, ako doista želimo promicati tržište zdravstvene skrbi u Europi koje se oslanja na postojeće snage, je li EU u stanju podržati javni program u području ekosustava zdravstvene industrije nalik operaciji *Warp Speed*, koju je SAD pokrenuo netom nakon izbijanja pandemije COVID-a 19? Je li Europa u stanju potaknuti ekspanziju kapaciteta svojih postojećih biotehnoloških poduzeća kroz slične programe javnih ulaganja u korist razvoja proizvoda?

Industrijska strategija bila je jedan od glavnih prioriteta rada EGSO-a u proteklom razdoblju. U pripremi je niz internetskih seminara kako bi se razmotrile stresne točke za današnju industriju. Niz događanja pod nazivom Put u našu industrijsku budućnost zaključit će se velikom konferencijom u ožujku 2022. na kojoj će predstavnici i predstavnice EGSO-a raspravljati o svojim zaključcima s francuskim predsjedništvom EU-a i Europskom komisijom. (dm)

Zaustaviti negativne trendove u podru?ju vladavine prava diljem EU-a s pomo?u civilnog društva

Na konferenciji o temeljnim pravima i vladavini prava koju je održao Europski gospodarski i socijalni odbor ukazano je na ozbiljne prekršaje i negativne trendove u četiri područja obuhvaćena europskim mehanizmom vladavine prava (pravosuđe, korupcija, mediji te provjera i ravnoteža). EGSO je naglasio da civilno društvo ima aktivnu ulogu u obrani tog temeljnog načela EU-a.

Predsjednik Skupine EGSO-a za temeljna prava i vladavinu prava **Cristian Pîrvulescu** naglasio je ulogu civilnog društva: „Predstavnicima i predstavnicama civilnog društva ne obraćamo se samo „reda radi“ nego zato što je njihov doprinos presudan za ta ključna pitanja.“

Giulia Barbucci, potpredsjednica EGSO-a, izjavila je: „Pravni i politički odgovor EU-a ne može biti odvojen od djelovanja aktera civilnog društva. Moramo ih u većoj mjeri uključiti jer su oni most između očekivanja šireg pučanstva i institucija.“

No aktualna zdravstvena kriza i mjere koje poduzimaju nadležna tijela zaoštrile su već postojeće izazove u tom području. U Komisijinu izvješću o vladavini prava iz srpnja 2021. istaknuti su ti negativni trendovi, ali i određena pozitivna kretanja u nekim državama članicama.
Gašper Dovžan, slovenski državni tajnik za vanjske poslove, dodao je da „poštovanje vladavine prava nikad ne bi smjelo biti dovedeno u pitanje ili žrtvovano zbog neke krize“.

Ipak, kao što je izjavio **Matthew Caruana Galizia**, „potrebno je učiniti još mnogo toga i dug je put pred nama“. Njegova majka Daphne Caruana Galizia, malteška novinarka, ubijena je dok je istraživala korupciju, pranje novca i organizirani kriminal. „Moja je majka nažalost dobar primjer toga da nepoštovanje vladavine prava i raširena korupcija nisu zločini bez žrtava.“

Sudionici i sudionice složili su se da je vladavina prava od presudne važnosti za funkcioniranje EU-a u cjelini, kao i za njegovu vjerodostojnost, otpornost i uzajamno povjerenje.

Kao što je sažela **Debbie Kohner** iz Europske mreže nacionalnih institucija za očuvanje ljudskih prava, sva su četiri stupa europskog mehanizma vladavine prava – pravosuđe, sloboda i pluralizam medija, okviri borbe protiv korupcije i sustav provjere i ravnoteže – međusobno povezani.
Nicole Romain iz Agencije EU-a za temeljna prava također je naglasila da bi svi institucionalni akteri trebali više poraditi na informiranju šireg pučanstva o temeljnim pravima i vladavini prava.

Eszter Nagy iz Udruge europskih federalista odlučno je naglasila da je krajnje vrijeme da EU u potpunosti iskoristi sve svoje instrumente, počevši s uvjetom poštovanja vladavine prava pri dodjeli proračunskih sredstava. (at)

U gospodarskom oporavku EU-a potrebna je jasnija uloga civilnog društva

Provedba nacionalnih planova za oporavak i otpornost u većini država članica EU-a iziskuje jasnije sustave upravljanja. Raspodjela odgovornosti između središnje, regionalne i lokalne razine i dalje je nejasna. EGSO zbog toga izražava zabrinutost te u mišljenju „Godišnja strategija održivog rasta 2021.” usvojenom na plenarnom zasjedanju u listopadu, koje je sastavio Gonçalo Lobo Xavier, naglašava da mehanizmi za uključivanje organizacija civilnog društva i socijalnih partnera u faze provedbe, praćenja i prilagodbe nacionalnih planova za oporavak i otpornost moraju biti jasniji.

EGSO je već ukazao na to pitanje u svojoj rezoluciji iz veljače, ali situacija je i dalje ista unatoč naporima koje ulaže Europska komisija. EGSO stoga odlučno poziva na detaljnije ispitivanje tih ključnih aspekata oporavka Europske unije.

„Skrećemo pozornost na potrebu za mjerenjem napretka u provedbi nacionalnih planova za oporavak i otpornost. Potrebni su nam dobri pokazatelji praćenja jer su oni ključni za određivanje smjera budućeg razvoja i oporavka EU-a. Države članice moraju primjereno odgovoriti na to pitanje. Naime, moramo biti hrabri i građanima objasniti goleme teškoće koje su pred nama”, rekao je **izvjestitelj Lobo Xavier** na raspravi.

U mišljenju „Ekonomska politika europodručja 2021.”, koje je sastavila **Kristi Sõber**, EGSO također ukazuje na to da pandemija nije gotova i da će se gospodarske posljedice osjećati godinama. Stoga je potrebna posebna i nova kombinacija gospodarskih politika za kriznu situaciju. Gospodarstva EU-a i europodručja ponovno brzo rastu. Međutim, EU istodobno prolazi kroz najproblematičnije razdoblje u gospodarskoj povijesti europskih integracija. U ovom kritičnom razdoblju samo državna potrošnja može pomoći u ublažavanju situacije.

EGSO cijeni brzu reakciju na razini EU-a i država članica za suzbijanje pandemije te pozdravlja činjenicu da su zajednički napori postali bitan element u okviru strategije za oporavak. **Izvjestiteljica Sõber** je na plenarnom zasjedanju kazala: „U prvoj polovini 2020. investicijske inicijative kao odgovor na koronavirus naročito su doprinijele ublažavanju vrlo teških gospodarskih okolnosti, uglavnom stabiliziranjem tržišta, radnih mjesta i osobnih dohodaka. Nakon tog prvog koraka slijedio je instrument *Next Generation EU*, velik i vrlo inovativan fiskalni doprinos. Obje inicijative brz su i fleksibilan odgovor na pandemiju.” (mp)

EGSO poziva Komisiju da dodatno procijeni utjecaj mreže 5G na zdravlje ljudi i okoliš

Europska komisija trebala bi nastaviti s postupkom procjene višesektorskog učinka novih tehnologija 5G i 6G. Potrebni su instrumenti i mjere za rješavanje problema rizika i slabosti. U mišljenju koje je sastavio Dumitru Fornea i koje je usvojeno na plenarnom zasjedanju u listopadu EGSO zauzima čvrsto stajalište i napominje da je, unatoč činjenici da se rasprava o uvođenju mreža 5G pretvorila u kontroverzno političko pitanje, potrebno razmotriti socijalna, zdravstvena i ekološka pitanja, uz sudjelovanje građana i svih relevantnih dionika.

Govoreći na rubu plenarnog zasjedanja, izvjestitelj **Fornea** je rekao: „Brza digitalizacija i razvoj elektroničkih komunikacija snažno utječu na gospodarstvo i društvo općenito. Odgovornom upotrebom tih tehnologija čovječanstvo ima povijesnu priliku za izgradnju boljeg društva. Međutim, bez primjene dužne pažnje i demokratske kontrole naše bi se zajednice u budućnosti mogle suočavati s ozbiljnim izazovima u upravljanju tim tehnološkim sustavima."

Pandemija je pokazala da infrastruktura za elektroničku komunikaciju ima važnu ulogu u društvu i da može u velikoj mjeri poboljšati kvalitetu života građana i imati direktan utjecaj na borbu protiv siromaštva. Međutim, treba stalno procjenjivati i potencijalnu opasnost. EGSO zbog toga preporučuje izdvajanje europskih i nacionalnih financijskih sredstava za detaljnija multidisciplinarna istraživanja i studije utjecaja na ljude i okoliš te za objavljivanje tih rezultata kako bi se educirala javnost i donositelji odluka. (mp)

EGSO tvrdi da se inicijativa Komisije za zeleno zrakoplovstvo još može poboljšati

Nova inicijativa Europske komisije za ubrzavanje rasta tržišta održivih zrakoplovnih goriva korak je u pravom smjeru, ali potrebne su neke izmjene kako bi se osigurala njegova djelotvorna provedba bez narušavanja tržišnog natjecanja. To je ključna poruka iz mišljenja o osiguravanju jednakih uvjeta za održivi zračni promet, koje je sastavio Thomas Kropp, a usvojeno je na plenarnom zasjedanju u listopadu.

„Istina je da bi održiva zrakoplovna goriva, pod uvjetom da se proizvode u dovoljnim količinama i da su dostupna svim zračnim prijevoznicima, značajno smanjila emisiju CO_2 u ovom sektoru. Međutim, nije jasno bi li se pristupom Komisije spriječilo narušavanje tržišnog natjecanja", rekao je izvjestitelj **Kropp**.

Zrakoplovstvo je međunarodni uslužni sektor koji pokriva dva različita tržišta s različitom tržišnom dinamikom: jedinstveno europsko tržište EGP-a s jedne i međunarodno regulirano tržište s druge strane. Nacrt prijedloga Komisije trebao jasno odražavati tu razliku, pa EGSO poziva na to da se zadrže jednaki uvjeti unutar EGP-a, a da se na globalnoj razini proaktivno promiču mjerodavni standardi održivosti.

U vezi s pitanjem emisija CO_2 izvjestitelj **Kropp** sastavio je mišljenje „Obavješćivanje u okviru Programa za neutralizaciju i smanjenje emisija ugljika u međunarodnom zrakoplovstvu (CORSIA)", koje je također usvojeno na plenarnoj sjednici u listopadu. EGSO u tom dokumentu podržava prijedlog Komisije o izmjeni

Direktive 2003/87/EZ u pogledu obavješćivanja o neutralizaciji 2021. i podupire njezino hitno donošenje kako bi se postigla pravna sigurnost. (mp)

Klju?no je presložiti prioritete i sigurnost i održivost staviti na vrh dnevnog reda EU-a, tvrdi EGSO

Nedavni događaji prouzročeni COVID-om 19, ekstremni vremenski uvjeti izazvani klimatskim poremećajima, kibernapadi i Brexit upućuju na to da je potrebno presložiti prioritete i poboljšati otpornost i održivost prehrambenih sustava Europske unije, jačanjem njezine autonomije. Sigurnost opskrbe hranom za mnoge građane EU-a nije neupitna.

EGSO smatra da je ključno osmisliti paket instrumenata koji bi uključivao mjere za upravljanje rizikom kako bi se lancima opskrbe hranom pomoglo da se nose s ekstremnim situacijama, a javnim tijelima, poljoprivrednicima i industriji da odmah poduzmu mjere.
EGSO u svojem samoinicijativnom mišljenju „Strateška autonomija te sigurnost i održivost opskrbe hranom“ predlaže definiciju otvorene strateške autonomije koja se primjenjuje na prehrambene sustave na temelju proizvodnje hrane, radne snage i pravedne trgovine uz sveobuhvatni cilj osiguravanja sigurnosti i održivosti opskrbe hranom za sve građane i građanke EU-a putem pravedne, zdrave, održive i otporne opskrbe hranom.
„Poljoprivredna gospodarstva i plodna poljoprivredna zemljišta i voda strateška su imovina i mora ih se zaštititi u cijeloj Europskoj uniji jer su okosnica naše otvorene strateške autonomije u opskrbi hranom“, naglasio je izvjestitelj EGSO-a za to mišljenje **Klaas Johan Osinga**. (mr)

EGSO: Održiv i uravnotežen razvoj ruralnih i urbanih podru?ja klju?an je za dobrobit gra?ana EU-a

EGSO poziva kreatore politika da provedu sveobuhvatnu i cjelovitu strategiju za uravnotežen, kohezivan, pravedan i održiv razvoj ruralnih i gradskih područja. Za to će biti potrebno iskoristiti ulogu lokalnih zajednica, ojačati tradicionalne industrijske grane i stvoriti nove ekonomske aktivnosti i mogućnosti zapošljavanja u ruralnim područjima te istodobno poticati sinergije s gradskim područjima.

U mišljenju „Ususret sveobuhvatnoj strategiji za održiv urbani i ruralni razvoj“ EGSO navodi nekoliko preporuka koje se temelje na uključivanju više dionika i pristupu „odozdo prema gore“, što su ključni elementi da se osigura održivost ruralnih politika i podrška lokalnog stanovništva.

Od presudne su važnosti horizontalna koordinacija i prilagođene politike

„Izuzetno je važno prijeći na integrirani pristup djelovanju i financiranju u raznim politikama koje utječu na ruralna područja. Moramo se pobrinuti za to da ruralna područja budu ne samo održiva već i privlačna mjesta za život. Kvaliteta života u ruralnim krajevima mjerit će se povećanjem broja mladih stanovnika i novih inicijativa koje donose kvalitetna i dobro plaćena radna mjesta“, istaknuo je izvjestitelj **Josep Puxeu Rocamora**. (mr)

Fiskalna pravila EU-a – EGSO poziva na reforme

Proračunski okvir EU-a mora se izmijeniti, i to ne samo kako bi se srednjoročno stabiliziralo gospodarstvo nego i kako bi se financirala socioekološka preobrazba našeg gospodarstva i zajamčili puna zaposlenost, visokokvalitetna radna mjesta i pravedna tranzicija. Mišljenje Dominike Biegon, koje je Skupština usvojila na plenarnom zasjedanju u listopadu, ima jasnu poruku: Europska komisija mora što skorije izmijeniti EU-ov okvir gospodarskog upravljanja.

Tijekom rasprave **izvjestiteljica Biegon** je naglasila: „*EGSO se zalaže za pragmatična rješenja za budućnost proračunskog okvira EU-a: naše mišljenje pokazuje kako se mogu prevladati ideološke podjele u raspravi o državnim dugovima. Proračunski propisi EU-a mogu se znatno poboljšati i bez izmjene Ugovora EU-a. Možemo riješiti problem kroničnog nedostatka javnih ulaganja i državama članicama dati veći manevarski prostor za adekvatno suzbijanje gospodarskih kriza u budućnosti, a da se pritom ne ugrozi održivost proračuna. Institucije EU-a ne bi smjele tratiti vrijeme, nego predlagati reforme kojima će se utrti put ka održivom oporavku i pravednoj tranziciji.*“

Osim toga, u europski se semestar i na nacionalnoj i na europskoj razini moraju u većoj mjeri uključiti organizacije civilnog društva. Načelo partnerstva, koje je dugo predstavljalo tradicionalan način upravljanja europskim strukturnim i investicijskim fondovima, trebalo bi poslužiti kao obrazac djelotvornog uključivanja civilnog društva. (mp)

Održivo oglašavanje može poticati zelenu tranziciju Europe

U samoinicijativnom mišljenju usvojenom na listopadskom plenarnom zasjedanju EGSO je utvrdio mjere za oglašavanje radi prilagodbe izazovima povezanima s klimatskim promjenama i oporavkom nakon pandemije te istaknuo da istodobno treba očuvati njegovu važnu ulogu u gospodarstvu i kulturi Europe.

Europski gospodarski i socijalni odbor preporučuje donošenje okvira za moderni sektor oglašavanja koji i dalje ima temeljnu ulogu u gospodarskom rastu, otvaranju radnih mjesta i pružanju potpore europskoj kulturi te postaje pouzdana okosnica za odgovornu potrošnju.

Prema raznim studijama, svaki euro izdvojen za oglašavanje generira 5 do 7 puta veći stimulans za europsko gospodarstvo. Oglašavanjem se proširuje paleta proizvoda i usluga, jača se tržišno natjecanje te se financira pristup stanovništva medijima, umjetnosti i sportu. No ujedno je taj sektor često na udaru kritika zbog promicanja prekomjerne potrošnje i negativnog utjecaja na društvo i okoliš.

„Pokušavamo pronaći način kojim bi se osiguralo da sektor ostane učinkovit, ali i da njegov razvitak bude spojiv s održivim razvojem“, objašnjava **Thierry Libaert**, izvjestitelj za to mišljenje.

Kao prvo, EGSO poziva poduzeća i agencije da povedu raspravu o tome kako mogu smanjiti svoje emisije stakleničkih plinova za 55 % do 2030. i postići ugljičnu neutralnost do 2050.

Održivost bi trebala biti sastavni dio svake promidžbene kampanje. U praktičnom smislu, subjekte koji se bave oglašavanjem moglo bi se poticati da smanje potrošnju energije digitalnih plakata ili da povećaju mogućnosti njihova recikliranja. Poduzeća bi se radi smanjenja utjecaja tiskanih oglasa na okoliš mogla odlučiti za prelazak na papir s oznakama PEFC i FSC dobiven od drva iz šuma kojima se gospodari na održiv način, kao i za prelazak na tintu niske toksičnosti koja zadovoljava europske norme REACH i GreenGuard.

Uz to, prakse oglašavanja potrošače mogu „ponukati” da kolektivno smanje svoj okolišni otisak. Na primjer, zajedničko korištenje automobila moglo bi se poticati oglasima koji rjeđe prikazuju vozače koji se voze sami u svojim automobilima. Dobra bi se praksa trebala poticati stavljanjem većeg naglaska na okolišna pitanja u sveučilišnim nastavnim programima za stručnjake u području komunikacije.

Krajnje je vrijeme i za raspravu o nerealističnom prikazivanju, primjerice o tome kako se štetni proizvodi za jednokratnu uporabu prikazuju kao „održivi”. U stvari, u okviru jedne studije iz 2020. koju su provela nacionalna tijela za zaštitu potrošača i Europska komisija utvrđeno je da su opisi 42 % „zelenih” proizvoda na internetskim stranicama kompanija neistiniti ili pretjerani.

Širi konsenzus unutar zajednice oglašivača o iznošenju činjeničnih, točnih informacija omogućio bi širem krugu potrošača da pronalaze proizvode koji zaista manje utječu na okoliš, smatra EGSO. Ovdje Europska komisija mora odigrati ulogu u izradi regulatornog okvira na razini EU-a koji doprinosi borbi sektora oglašavanja protiv dezinformiranja.

Taj bi pristup trebao poslužiti i kao poticaj za oglašivače koji se smatraju odgovornima za pridržavanje tih

normi. Potporom bi se smanjio rizik od odlaska oglašivača u inozemna tehnološka poduzeća koja kontroliraju većinu digitalnih sustava oglašavanja te ojačao sektor koji je i dalje ključan za prelazak Europe na održiviju potrošnju. (dm)

Održiva industrijska strategija EU-a mora biti uklju?iva i uzeti u obzir socijalne u?inke kako bi bila uspješna

Kako bi se osigurao snažan oporavak, u postpandemijsku industrijsku strategiju mora se uključiti civilno društvo, naglašava EGSO u nedavnom izvješću o nacrtu nove industrijske strategije EU-a. Naglasak strategije mora biti na održivosti i dobrobiti, a ujedno se mora mjeriti socijalni učinak i promicati učinkovitost i pristupačnost zdravstvenog sustava.

Pandemija COVID-a 19 razotkrila je slabosti u europskom gospodarskom okruženju, posebice regionalne nejednakosti, nedostatke vještina i rizike za jedinstveno tržište i zalihe strateških dobara. U svjetlu toga, Europska komisija ažurirala je svoj nacrt za zelenije, digitalnije i konkurentnije industrijsko okruženje za novu industrijsku strategiju za Europu.

EGSO je izradio izvješće o tim ažuriranjima i dopunsko mišljenje u kojem se ističu uvjeti za uključiv i inovativan zdravstveni ekosustav za podupiranje industrije u EU-u.

EGSO u izvješću poziva sve dionike gospodarstva u Europi da sudjeluju u oblikovanju njezine budućnosti, što uključuje sindikate, predstavnike industrije, MSP-ove, kao i druge organizacije civilnog društva i javna tijela. Postojeća strategija bavi se uglavnom poslovanjem, ali EGSO smatra da je ključno uključiti stavove socijalnih partnera u osmišljavanje ciljeva i pokazatelja potrebnih za uspješnu promjenu. Dodaje da konkurentnost ne može biti jedini pokazatelj održive dugoročne strategije. Potreban je širi skup ključnih pokazatelja uspješnosti od onog u predloženoj strategiji. EGSO smatra da konkurentnost i ulaganja nisu dovoljni. Pokazatelji moraju promicati i socijalno blagostanje i održivi rast kako bi se osigurala istinska održivost europske industrije.

Važna područja u kojima treba provesti mjerenja odnose se na utjecaj uvjeta rada i proizvodnje na društvo i okoliš, kao i na kvalitetu radnih mjesta.

Još jedan skup pokazatelja trebao bi procjenjivati prelazak na kružno gospodarstvo bez otpada. Konačno, potrebno je pratiti i čimbenike koji utječu na sve sektore, poput ulaganja u istraživanje i razvoj, kako bi se osigurao dug životni vijek poduzeća i radnih mjesta.

Važni projekti od zajedničkog europskog interesa (IPCEI) projekti su na razini EU-a kojima se podupire razvoj inovacija ključnih za zelenu i digitalnu tranziciju. EGSO tvrdi da je za uspješnu provedbu tih projekata prije svega potrebno znanje i iskustvo organizacija radnika. Drugo, ti projekti moraju se procijeniti na temelju

vrijednosti i radnih mjesta koja stvaraju te vještina potrebnih radnicima i poduzećima za rad u moderniziranim sektorima.

Standardi su još jedan važan instrument za ponovno uspostavljanje europskog vodstva u industrijskoj proizvodnji. Odbor insistira na tome da standarde razvijene unutar europskih poduzeća ne bi trebala širiti samo poduzeća, već bi ih i Komisija trebala poduprijeti i pomoći u njihovu širenju.

U dopunskom mišljenju razmatra se kako bi predmetna strategija mogla poboljšati pristup pravednijoj i bolje koordiniranoj zdravstvenoj skrbi u Europi.

EGSO preporučuje da se naglasak stavi na upravljanje, diversifikaciju ponude i digitalnu zdravstvenu skrb, što je sve povezano. Bolje vođena poduzeća značila bi nesmetanije funkcioniranje jedinstvenog tržišta, što bi poticalo otvaranje novih poduzeća. Zauzvrat, povećani broj proizvođača učinio bi pristup zdravstvenim proizvodima i uslugama pouzdanijim, a isti učinak imali bi i poticaji da se proizvodnja osnovnih materijala i proizvoda vrati u Europu.

Mjere za omogućavanje funkcioniranja digitalnih zdravstvenih sustava koji rade između organizacija i preko granica dodatno bi ojačale jedinstveno tržište za industriju i poboljšale skrb. Iz istih razloga EGSO poziva na djelovanje za jačanje sinergije između javnog i privatnog sektora, velikih tvrtki i malih i srednjih poduzeća te ulaganja u istraživanje i razvoj i osposobljavanja svih radnika povezanih sa zdravstvenom skrbi. (dm)

EGSO poziva na nove mjere EU-a za potporu industriji stakla

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) pridružuje se dijalogu o tranziciji prema klimatski neutralnom društvu i poziva na veći angažman za zaštitu europskog sektora stakla.

EGSO od onih koji odlučuju o javnim politikama traži da sektor stakla stave u središte aktualnih prioriteta politika kao što su paket mjera „Spremni za 55 %”, Paket za kružno gospodarstvo, Digitalna agenda, program za strateške lance vrijednosti te međunarodna trgovinska politika EU-a i pripadajući instrumenti.

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) pozdravlja politike EU-a kojima se podupire sektor stakla kako bi se omogućio prijelaz na klimatsko neutralno društvo. Smatra da bi val obnove EU-a mogao biti izvanredan izvor poslovnih mogućnosti za sektor stakla, koji će potaknuti ulaganja i znatno doprinijeti smanjenju emisija CO_2 iz zgrada. Međutim, EGSO čvrsto preporučuje da se energetska tranzicija provede i u sektoru stakla, koji će dobiti financijsku potporu i za kapitalne izdatke i za troškove poslovanja te neće biti izložen nepoštenoj konkurenciji koja dolazi s tržišta izvan EU-a.

U samoinicijativnom mišljenju o toj temi, usvojenom na plenarnom zasjedanju u listopadu, EGSO poziva na niz usporednih mjera djelovanja kako bi sektor stakla postao zeleniji i energetski učinkovitiji, a istodobno povećao konkurentnost i sačuvao kvalitetna radna mjesta.

„Staklo je posvuda, od prijevoza do gradnje, od obrane do pametnih telefona. Da bi EU u potpunosti iskoristio potencijal novih tržišta stakla, a istodobno odgovorio na izazove zelene i digitalne tranzicije, potrebna mu je nova industrijska strategija za sektor stakla”, rekao je izvjestitelj za mišljenje **Aurel Laurenţiu Plosceanu**.

EGSO poziva Komisiju i Parlament da osmisle nove politike EU-a u pogledu klimatskih ciljeva i strateških lanaca vrijednosti kako bi se ponovno pokrenula proizvodnja fotonaponskih ćelija u Europi i zaštitila proizvodnja drugih strateških proizvoda od stakla i njihovi lanci vrijednosti.

EGSO smatra da se europski sektor stakla nalazi na prekretnici. S jedne strane, mora se nositi sa strukturnim transformacijama koje prate digitalnu i zelenu tranziciju. Proizvodnja u sljedeća tri desetljeća mora postati ugljično neutralna i u skladu s načelima kružne ekonomije, a proizvodni procesi narednih će godina postati još više automatizirani i digitalizirani.

S druge strane, staklo će imati bitnu ulogu u tim tranzicijama i pojavit će se nove poslovne mogućnosti za brojne proizvode od stakla.

„EU bi staklo trebao klasificirati kao trajni materijal i prepoznati njegove koristi u doprinosu održivoj ambalaži i načelima kružnog gospodarstva. U sektoru recikliranja stakla postoji velik potencijal za stvaranje novih radnih mjesta i privlačenje novih stručnih radnika”, rekao je **Gerald Kreuzer**, suizvjestitelj za mišljenje.

EGSO stoga potiče EU da prepozna da je staklo neophodno za proizvodnju zelene energije. (ks)

Kombinirano u?enje: jednak pristup za sve, cjelokupni obrazovni ciklus i socijalne vještine ne smiju se dovesti u pitanje

Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) izrazio je određene zadrške u vezi s nedavnim prijedlogom Komisije o uvođenju kombiniranog učenja – tradicionalnog učenja koje predvodi učitelj odnosno učiteljica u kombinaciji s internetskim ili drugim samostalnim učenjem – u osnovnom i srednjoškolskom obrazovanju, a doveo je u pitanje i njegovu pravodobnost s obzirom na to koliko je pandemija bolesti COVID-19 utjecala na obrazovne sustave u Europi i izvan nje.

U mišljenju „Kombinirano učenje” usvojenom na plenarnom zasjedanju u listopadu EGSO je, osim toga, izrazio zabrinutost u vezi s primjerenošću ovog načina učenja za učenike i učenice u osnovnom i srednjoškolskom obrazovanju navevši kao argument da bi ga prvo trebalo uvesti u višim razredima jer mlađa djeca, posebno ona u nižim razredima osnovne škole, u pravilu nisu dovoljno zrela za samostalno učenje.

„Sumnjamo da je ovo pravo vrijeme za uvođenje ili poticanje kombiniranog učenja u školama. *Pandemija bolesti COVID-19 snažno utječe na obrazovne sustave i djecu, osobito na malu djecu koja su tek započela školovanje.* Kombinirano učenje podrazumijeva samostalno učenje, a to iziskuje određene vještine”, rekla je izvjestiteljica za mišljenje **Tatjana Babrauskienė**.

EGSO je ustvrdio da priznaje da kombinirano učenje može poboljšati pristup obrazovanju, osposobljavanju i digitalnim vještinama, čemu smo svjedočili i tijekom krize izazvane pandemijom COVID-a 19.

Međutim, pandemija je isto tako pokazala da neki učenici nemaju dovoljno resursa – praktičnih ili osobnih – za taj način učenja, što u najgorem slučaju može dovesti do toga da oni napuste školovanje. Osim toga, pokazala je da je obrazovanje koje uključuje bliske kontakte s vršnjacima ključno za socijalizaciju djece i njihovo mentalno zdravlje.

„Ne smijemo zanemariti vrijednost društvene uloge obrazovanja. *Ono ne podrazumijeva samo učenje o prirodi i društvu, fizici ili matematici, već i zajednički odlazak djece u školu, druženje i susrete s vršnjacima.* Osim toga, bitan je i tjelesni odgoj djece i njihovo mentalno zdravlje”, rekao je suizvjestitelj **Michael McLoughlin**.

EGSO je iznio 21 preporuku o tome kako ostvariti pozitivnu ulogu kombiniranog učenja u obrazovanju. Ključno je da bi ga trebalo provesti i financirati u svrhu poboljšanja obrazovanja i osposobljavanja za sve učenike, a posebno se treba usmjeriti na učenike slabijeg imovinskog stanja, učenike s invaliditetom i učenike u ruralnim područjima.

Tijekom pandemijske krize postalo je jasno da kombinirano učenje od već preopterećenog nastavnog osoblja iziskuje dosta vremena i kreativnosti. Osim toga, treba dodati da je upravo ono najbitnije za uspješno osmišljavanje i praćenje samostalnog učenja.

U Europi već sada nedostaje učiteljskog i nastavničkog kadra, među ostalim i zbog niskih plaća i teških radnih uvjeta. Stoga je bitno pratiti učinke kombiniranog učenja na uvjete rada i radno opterećenje kako bi se izbjegao sindrom iscrpljenosti na poslu. EGSO poziva nacionalne vlasti da obrazovno osoblje, radi ublažavanja pritiska kojemu je izloženo, podrži u osposobljavanju za tu novu metodu učenja. (ll)

Potreba za visokokvalitetnom dugotrajnom skrbi u porastu

Prekomjerne stope smrtnosti tijekom ove pandemijske krize otkrile su strukturne i sistemske probleme u organizaciji skrbi u domovima za starije i nemoćne osobe. Osim toga, u predstojećim godinama će zbog predviđenog produljenja očekivanog životnog vijeka i povećanja broja starijih osoba biti potrebna reforma modela skrbi.

Kako osigurati veću dostupnost, cjenovnu pristupačnost i kvalitetu skrbi te odgovarajući broj njegovatelja i njegovateljica i bolje uvjete rada za njih neki su od ključnih problema utvrđenih na savjetovanju EGSO-a „Ususret novom modelu skrbi za starije osobe: pouke iz pandemije COVID-a 19”. To će savjetovanje poslužiti kao doprinos za samoinicijativno mišljenje koje Odbor priprema o toj temi.

Izvjestitelj za mišljenje **Miguel Ángel Cabra de Luna** rekao je: „Ovo mišljenje nije zamišljeno kao sveobuhvatan pristup starenju, već će biti usredotočeno na pitanje skrbi za starije osobe jer su one najviše ugrožene pandemijom COVID-a 19.”

Na savjetovanju su predstavljeni modeli zdravstvene skrbi država članica i istaknuti su različiti pristupi i teškoće u vezi s pandemijom.

U skladu s izvješćem o dugotrajnoj skrbi za 2021. godinu, koje pripremaju Komisija i Odbor za socijalnu zaštitu, očekuje se da će starenje stanovništva dovesti do velikog porasta potražnje za dugotrajnom skrbi. Procjenjuje se da će u idućih 30 godina broj osoba starijih od 65 godina porasti za 41 % odnosno na 130,1 milijun.

Maciej Kucharczyk, glavni tajnik mreže *AGE Platform Europe*, rekao je : „Osmišljavanje dobrih sustava skrbi zapravo predstavlja priliku, a usluge su sredstvo kojim se daje potpora autonomiji, samostalnosti i kvaliteti života ljudi.”

Tuscany Bell iz Europske federacije sindikata javnih službi (EPSU) kazala je: „Da bi se ljudima kojima je potrebna skrb pružile adekvatne usluge, potrebni su nam dobri radni uvjeti i dovoljan broj kvalificiranog osoblja. Trenutačno premali broj njegovateljica i njegovatelja skrbi za prevelik broj ljudi.”

Aktivno starenje je višeslojno pitanje i povezano je s ekonomskim i socijalnim politikama, pa je potrebna koordinacija socijalnih i zdravstvenih službi kako bi se dugotrajna skrb učinila pristupačnijom, a starijim osobama omogućio dostojanstven život. (at)

Budite povezani i ostanimo u kontaktu!

Seminar „Povezivanje EU-a” 2021. u Lisabonu priveden je kraju. Četrnaesti smo se put sastali s komunikacijskim stručnjacima iz organiziranog civilnog društva i službenicima za odnose s javnošću kako bismo razgovarali o Europi kakvu sanjamo. Sad je vrijeme da san o snažnoj, sigurnoj, zaštićenoj, pravednoj i uključivoj Europi koja budi nadu postane stvarnost.

Želimo zahvaliti svima koji su prisustvovali ovom dinamičnom i kreativnom događanju u Lisabonu, svima koji su izlagali, moderirali, svim novinarima i novinarkama, članovima i članicama EGSO-a, kolegama i kolegicama, prijateljima i prijateljicama. Svi se možemo ponositi ovim zajedničkim uspjehom. Ostanimo u kontaktu i budimo povezani.

Odjel za medije, EGSO

NOVOSTI IZ SKUPINA

Poticanje upotrebe umjetne inteligencije u europskim mikropoduze?ima te malim i srednjim poduze?ima

EGSO-ova Skupina poslodavaca

Postojeća raznolikost i potencijal aplikacija umjetne inteligencije gotovo su neograničeni, a mnoga poduzeća i građani već sada se nesvjesno koriste rješenjima koja se temelje na umjetnoj inteligenciji. Budući da te inovativne tehnologije postaju sve uobičajenije, mikropoduzeća i MSP-ovi moraju uvesti umjetnu inteligenciju kako bi zadržali svoj položaj u odnosu na postojeće i nove konkurente. Međutim, postoji nekoliko prepreka za njezino usvajanje na tržištima i/ili u velikim korporacijama, mikropoduzećima i MSP-ovima. Nedavno provedena studija pruža uvid u mogućnosti i izazove koje uvođenje umjetne inteligencije predstavlja za mikropoduzeća i MSP-ove u Europi.

Umjetna inteligencija donosi niz društvenih i ekonomskih prijetnji za europska mikropoduzeća i MSP-ove. Glavni su izazovi nedovoljna svijest o prednostima umjetne inteligencije među rukovodstvom poduzeća i nedostatak vještina među postojećim (tehničkim) osobljem, uz nedostatak ili nedostupnost podataka. Osim toga, izvantržišni uvjeti, poput suviše restriktivnih ili preširokih pravnih okvira, prepreka su uspješnom usvajanju tehnologija zasnovanih na umjetnoj inteligenciji u mikropoduzećima i MSP-ovima.

U navedenoj se studiji predstavlja paket alata uz pomoć kojih bi oblikovatelji politika mogli prevladati te izazove i potaknuti uvođenje umjetne inteligencije u mikropoduzećima i MSP-ovima. Neke od tih mjera:

- edukacija o umjetnoj inteligenciji i izgradnja vještina koje su radnoj snazi mikropoduzeća i MSP-ova potrebne za održavanje konkurentnosti
- jačanje centraliziranog pristupa otvorenim podacima u svrhu osposobljavanja i osmišljavanja rješenja u području umjetne inteligencije, uz zaštitu vlasništva i kontrole nad podacima
- šira primjena financijskih instrumenata namijenjenih mikropoduzećima i MSP-ovima kako bi se u njihovim nastojanjima da se digitaliziraju podupirala primjena umjetne inteligencije
- osiguravanje transparentnog jedinstvenog tržišta za rješenja u području umjetne inteligencije radi smanjenja rizika i povećanja prenosivosti u korist mikropoduzeća i MSP-ova.

Studija je u cijelosti dostupna na adresi https://europa.eu/!gy8h4C.

Studiju „Poticanje upotrebe umjetne inteligencije u europskim mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima” *naručio je EGSO na zahtjev Skupine poslodavaca. Studiju su izradili SpaceTec Partners i UnternehmerTUM*. (dv/kr)

Osigurati pla?e dostatne za život kako bi se smanjile razlike u pla?ama izme?u spolova

Skupina radnika EGSO-a

Dana 10. studenoga obilježen je Dan jednakih plaća 2021., koji je poslužio kao prilika za podizanje svijesti o razlici u plaćama između spolova koja u Europi iznosi više od 14 %, a u nekim je zemljama mnogo veća. Taj se trend u nekim slučajevima popravlja, dok će u nekim drugima uz sadašnju stopu poboljšanja zadovoljavajući rezultati biti postignuti za nekoliko tisuća godina...

Uz tu razliku postoji još problem nesigurnog rada, kojim su obično pogođene žene (na 58 % radnih mjesta s minimalnom plaćom u Europi zaposlene su žene). Niske plaće utječu na sve radnike i radnice, ali najteže pogađaju najranjivije. Jedan od glavnih načina za uklanjanje tog jaza jest povećanje minimalnih plaća u Europi, čime bi se postiglo da svaka osoba zarađuje dovoljno za život.

Kao što navodi Europska konfederacija sindikata, povećanje minimalnih plaća na 60 % medijana plaća i 50 % prosječnih plaća smanjilo bi razlike u plaći između spolova za 25 % u Rumunjskoj, 19 % u Grčkoj, 12 % u Poljskoj, 11 % u Slovačkoj te 10 % u Španjolskoj i Luksemburgu. I iz tog je razloga od presudne važnosti ojačati Direktivu EU-a o primjerenim minimalnim plaćama u EU-u.

Kao što je istaknuo EGSO u ožujku ove godine, bez osiguravanja pristojnih minimalnih plaća i jačanja kolektivnog pregovaranja nije moguće stvoriti stabilno i inovativno društvo i promicati blagostanje. Međutim, plaće dostatne za život važne su i za izvlačenje ljudi iz siromaštva i njihovu zaštitu od siromaštva te za poboljšanje radnih i životnih uvjeta ranjivih osoba, što nažalost još uvijek uključuje žene. Jaz ne postoji samo u pogledu plaća nego i kad su posrijedi mirovine: za umirovljene osobe iznosi 30 %, a proizlazi iz znatnih razlika u doprinosima koje svaka skupina tijekom radnog vijeka izdvaja za socijalno osiguranje. U nekim zemljama, poput Malte, jaz u mirovinama premašuje 42 %.

Civilno društvo i socijalni partneri, zajedno s europskim institucijama i nacionalnim vladama, trebaju i dalje ulagati napore u uklanjanje tog jaza. To je jedna od ključnih sastavnica šire kampanje za osiguravanje socijalne pravednosti i pravde te izgradnju bolje budućnosti za Europu. (prp)

Organizacije civilnog društva pozivaju na strategiju EU-a za civilno društvo

Skupina EGSO-a „Raznolikost Europe“

Na konferenciji „Organizacije civilnog društva: ključni akteri za budućnost Europe“ održanoj 5. studenoga 2021. u organizaciji Skupine EGSO-a „Raznolikost Europe“ (u suradnji s mrežom Civilno društvo Europe i uz potporu EGSO-ove Skupine za vezu i Interesne skupine za udruge i udruženja) organizacije civilnog društva i njihove krovne organizacije ponovno su pozvale na osmišljavanje strategije EU-a za civilno društvo i sastavljanje europskog statuta za udruge. Odgovarajući daljnji koraci nakon konferencije o budućnosti Europe i redoviti, strukturirani dijalog s organizacijama civilnog društva navedeni su kao ključni aspekti ponovne izgradnje povjerenja građana i građanki u politiku i jačanja europske demokracije.

Organizacije i pojedinci koji su sudjelovali odlučno su se založili za jačanje suradnje kako bi se spriječilo daljnje sužavanje i premještanje prostora za građansko djelovanje i kako bi se naglasili razlozi zašto je važan istinski civilni dijalog. U kontekstu sve većih političkih i gospodarskih izazova s kojima se nose organizacije civilnog društva ključni će biti financiranje (posebno za male organizacije), djelotvorna pravna zaštita, izgradnja kapaciteta i pribjegavanje postojećim postupcima pritužbi u EU-u. Sudionici i sudionice pozvali su europske institucije da im pruže podršku.

Na konferenciji su sudjelovali govornici i govornice na visokoj razini i predstavnici i predstavnice organizacija civilnog društva, a predstavljeni su i prvi rezultati studije EGSO-a „Posljedice pandemije COVID-a 19 na temeljna prava i prostor za građansko djelovanje”, koju je zatražila Skupina „Raznolikost Europe“. Studija će biti objavljena u prvom tromjesečju 2022.

Zaključci i preporuke s konferencije dostupni su na internetskim stranicama Skupine „Raznolikost Europe“ i bit će dio njezina doprinosa konferenciji o budućnosti Europe.

Pročitajte cijelo priopćenje za medije o konferenciji. (jk)

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

„Istina o lažima” ?eka da bude otkrivena

Pokrenuto 13. izdanje događanja „Tvoja Europa, tvoje mišljenje!”

Ovo izdanje godišnjeg događanja za mlade koje organizira EGSO održat će se putem interneta 31. ožujka i 1. travnja 2022. Odabrane škole iz svake od 27 država članica Europske unije i pet država kandidatkinja za pristupanje EU-u raspravljat će o temi „Istina o lažima.

Mladi protiv dezinformacija”. Rok za prijave je istekao, a ždrijeb za odabir škola koje će sudjelovati u događanju održat će se 9. prosinca.

Članovi i članice EGSO-a škole će posjetiti u siječnju i veljači 2022. Proširite ovu vijest i pratite nas! (ck)

U suradnji s Festivalom Europalia Arts EGSO „daje rije?“ koreografu Borisu Charmatzu

U sklopu obilježavanja 2021. godine kao Europske godine željeznice EGSO je organizirao prikazivanje kratkog filma u proizvodnji Festivala Europalia Arts.

Kratki film je isječak snimke plesne izvedbe La Ronde francuskog koreografa **Borisa Charmatza**.

Prikazuje se u suradnji s EGSO-ovom Stručnom skupinom za promet, energiju, infrastrukturu i informacijsko društvo (TEN) u sklopu **događanja povodom Europske godine željeznice**, koje je 15. studenog organizirala ta skupina.

Film možete pogledati ovdje. (ck)

Urednici

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Suradnici u ovom broju

Amalia Tsoumani (at)
Chrysanthi Kokkini (ck)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katharina Radler (kr)
Katerina Serifi (ks)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Pablo Ribera Paya (prp)

Koordinacija

Agata Berdys (ab)
Katerina Serifi (ks)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)

Adresa

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546 94 76
E-pošta: eescinfo@eesc.europa.eu

EGSO info objavljuje se devet puta na godinu tijekom plenarnih zasjedanja EGSO-a. ? EGSO info dostupan je na 23 jezika.
EGSO info ne predstavlja službeno izvješ?e o radu EGSO-a; informacije o tome dostupne su u Službenom listu Europske unije ili drugim publikacijama Odbora.
Umnažanje je dopušteno ako se EGSO info navede kao izvor te primjerak pošalje uredniku.

10 / 2021